

ملی شکایاتی رسید که آن شکایات مدرك مذاکره امروز ما است این تقریباً جواب آقای کازرونی بود که از چه تاریخ استعمال رنگ جوهر در قالی ایران معمول شده و تقریباً تاریخش همین بود که عرض کردم

آقای میرزا علی کازرونی - این هماره بوط بشوال بنده نبود

وحیدالملک - اماراجع باینکه قالی جوهری در خارجه محل استعمال دارد و اینکه آقایان تجار که این متاع را حمل بخارجه می کنند البته در آنجا بازار فروش را دارند و میتوانند بمصرف برسانند و در صورتی که در آنجا می توانند این متاع را بمصرف فروش برسانند ما چرا باید جلو گیری کنیم این مسئله فهمش خیلی آسان است

قالی ایران در خارجه خیلی مشهور است و بازار فروشش هم یکجا و دوجا نیست و با یکسال و دو سال بلکه ده سال هم خرید و فروش در خارجه قطع نمی شود ولی بالاخره استعمال رنگ جوهر یک روزی این تجارت را از بین خواهد برد شاید امروز و فردا نباشد ولی هفت ده سال یا بیست سال یا چهل سال دیگر شاید بکلی این تجارت شکست بخورد و چنانچه میبینم امروزه هم قالیهای بعضی مراکز قالی باقی ایران بکلی شکست خورده مخصوصاً قالی و قالیچه های آذربایجان که بواسطه استعمال رنگ جوهر خراب شده است و از آن طرف قالی های خراسان روز بروز مرغوب تر می شود بواسطه آنکه رنگ جوهر در آن ها استعمال نمی شود و برعکس قالی های آذربایجان که رنگ جوهر در آنها استعمال می شود بکلی آن ها را از بین برده است علاوه جوهر یک علت دیگر هم پیدا کرده است که در امریکا قالی های رنگی ایران را با معلول مغلول از سود و بتاس که هر دو مغرب بشم است می شویند که رنگ جوهر از بین برود آن وقت بعضی قالی ها بقسمی رنگش بکلی می رود که مجدداً رویش را رنگ می کنند و همین سبب می شود که قالی پوسیده شده و از قوت و دوام قالی می کاهد تقریباً صدی هشتاد و هشت الی صدی ۹۰ از استحکام و قوت پشم کاسته شده و از میان می رود و آن خریدار بدبخت که این قالی را می خرد پس از دو سال سه سال استعمال می بیند که قالیش پاره می شود اخیراً یورپی که از امریکا رسیده است و ال بر این است که در آن جا این قلب را فهمیده اند و بقالی فروش های بزرگ قدغن و اخطار کرده اند که بعد از این در خرید قالی های احتیاط نام و تمام بعمل آورند و با امتحانات شیمی و فنی آن ها را بفهرند پس می بینیم که قالی جوهری نام نیک و تاریخی قالی ایران را دارد از بین می برد پس برای جلوگیری

گیری این کار چنانچه در موضوع پوست بره هم ایراد شد بهترین وسیله گرفتن يك گمرک زیادی است در سر حد که دیگر برای تجار حمل قالی جوهری صرف نداشته باشد و بنده عقیده ندارم که با میزان صدی شش بشود از این مطلب جلوگیری کرد حتی صدی نه را هم که آقای فهیم الملک پیشنهاد کردند و آقای ملک الشعراء تأیید نمودند بعقیده بنده حکم است و بنده معتقدم اولاً قدغنی که مجلس دوم در جلسه سیزدهم صفر کرده است بحال خودش باقی باشد و ثانیاً حالا که آقایان می خواهند يك مدت دیگر بر معافیت تجار اضافه کنند بنده این طور پیشنهاد می کنم که فقط تا دوسال حق معافیت گرفته شود آن هم باین ترتیب که در سال اول صدی دوازده همین طور زیاد شود تا صدی هیجده الی صدی ۲۴ و بعد از دو سال بکلی خروج قالی جوهری قدغن باشد

مخبر - بنده جواب این نظریه آقای وحیدالملک را سابقاً عرض کردم که کمیسیون و بالاخره دولت فقط نظرش این نیست که از تجار قالی يك مالیاتی بگیرد چه صد شش باشد چه صدنه باشد بلکه نظر اساسی این است که قالی جوهری بتدریج منسوخ شود و این صنعت ایران محفوظ می ماند و این را هم تصدیق می فرمائید که این نظریه فقط از این راه انجام نمی گیرد که ماسکار را بفشار بیندازیم و تجار را بیشتر دچار بحران اقتصادی بنمائیم نظر کمیسیون این است که تدبیری اتخاذ شود تا رفته رفته قالی جوهری از میان برود و به تجارت ضرری وارد شود و الا اگر عقیده تان این باشد که با فشار از تجارت قالی جوهری مانع شویم ممکن است باین وسیله متوسل شویم که تمام قالی های جوهری را توقیف کرده و بلکه عوض خود جوهر آنها را آتش بزнім آنوقت بالطبع مقصود آقای وحیدالملک و آقایانیکه این عقیده را دارند زودتر حاصل می شود ولی نظر حقیقی کمیسیون و طرفداران اینکه بتدریج رنگ جوهری منسوخ بشود این است که از دو طرف اقدام بشود یکی اینکه يك عوارض بر قالی وضع شود که کم کم تجار و بافندگان قالی رنگ جوهر کم مصرف کنند و دیگر اینکه دولت این صدی شش را که میگیرد در عوض رنگ های ثابتی که رنگ ساز های فنی مصرف میکنند تهیه کند و در تمام محل های قالی بافی تدریجاً معمول نماید تا رفته رفته قالیهای جوهری بکلی موقوف شود و قالی ثابت ادامه پیدا کند و باین حال فعلی البته نمی شود که را دچار فشار نموده و بحران اقتصادی فوق العاده به تجارت داخله مملکت وارد نمود

رئیس - چند نفر از آقایان پیشنهاد

کردند که جلسه ختم شود .
(اغلب گفتند صحیح است)
رئیس - آقای نظام الدوله
(اجازه)

نظام الدوله - بنده می خواستم يك مطلبی را عرض کرده باشم و ضمناً يك معامی هم از برای بنده حل شده باشد تقریباً هفت هشت روز است که جمعی از آقایان در مجلس شورای ملی متوقفند و يك اظهاراتی میکنند و معتقدات خودشان را هم مطابق لوابعی که چاپ کرده و به بعضی از آقایان داده اند و بنده غیر لازم می دانم که عرض کنم البته تمام آقایان نمایندگان که در این مجلس تشریف دارند تمام اصول قانون اساسی را واجب الاجرا و مطاع می شمارند و اگر اینطور نبود بمجلس تشریف نمی آوردند و در این صورت بیش از این هم بنده ادامه توقف آقایان را بدون نتیجه مقتضی نمی دانم این است که از مقام محترم ریاست استعفا و استرحام می کنم که زودتر تعیین تکلیف قطعی حضرات را فرموده و آن چیزی را که حقیقه و خواه و معتقد باجرای آن هستند معین فرمایند و نظر باینکه مغالفتی بین هواخواهان این قانون اساسی و آقایان نمایندگان هیچ نیست و همه نمایندگان هم مروج اظهارات آقایان متوقفین هستند پس بهتر این است زودتر این سوء تفاهم از بین جسامه مردم و نمایندگان برداشته شود و اشخاص مفسد و مغرض نتوانند بواسطه اظهارات اصلاح طلبانه این آقایان که نمایندگان هم برای قبول آن حاضر هستند القاء سوء نمایند

رئیس - آقای تدین
(اجازه)

تدین - بنده سئوالی از کمیسیون محترم دوازده نفری موسوم (به کمیسیون تبادل نظر در فکر باهیت دولت) راجع به همین موضوعی که آقای نظام الدوله اظهار کردند دارم و آن این است از قراری که هندیام با آقایانی که چند روز است در این جا متوقف هستند داخل در مذاکره هستند و بنده چون در آن کمیسیون نیستم نمی دانم نتیجه مذاکرات چه شده است این است سئوال می کنم برای اینکه از نتیجه مستحضر باشم بجهت اینکه بنده به خودم در آنجا هستم و نه اینکه جزء يك جمعیتی هستم که افلا نمایند در آن کمیسیون داشته باشم

رئیس - چون آقای نظام الدوله مراجعه به بنده فرمود این است که بعضی آقایان می رسانم که این مسئله راجع بشخص رئیس نیست راجع بخود مجلس است و همین طور که آقایان می دانند چند روز قبل جمعی از آقایان آمدند در مجلس متوقف شدند و مطالبی اظهار می کردند که خاطر آقایان مسبوق است و در همان حین يك

کمیسیون دوازده نفری بر حسب تقاضای دولت منعقد شد برای تبادل نظر با هیئت دولت در مطالب و مصالحی که برای امور مملکت هیئت دولت لازم می دانست و چون آقایانی که آمده بودند و این جا متوقف شده بودند می گفتند که با مجلس سئوال و جوابی داریم که می خواهیم اظهار کنیم بنده به نظر این طور رسید که همان کمیسیون دوازده نفری مطالب آنها را اصفا نمایند و هر اقدامی لازم میدانند در تعقیب مطالب آنها بکنند کمیسیون هم همین نظریه را پسندید یعنی خود مجلس گویا این نظر را به پسند و بالاخره بنا شد کمیسیون با اعضا صبیحه در این جا متوقفند تبادل نظری بکنند لهذا چند نفر آقایان را خواستند و آن آقایان هم اظهاراتی را که داشتند بکمیسیون گفتند در تعقیب اظهارات خودشان يك توضیحاتی هم که به نظر کمیسیون رسیده بود بدهند آن توضیحات را به بنده مراجعه کردند که بنده به هیئت دولت مراجعه بکنم و جواب قطعی از هیئت دولت بخواهم جلسه آتی پس فردا شب که هب که شب هفدهم نور است دستور هم مسئله قالی است و اگر وقتی باشد لایحه راجع به مستترها و شهرها

مجلس شش ساعت از شب گذشته ختم شد

مؤتمن الملک

جلسه نود و هفت

صورت مشروح مجلس روز یکشنبه
هفدهم نور ۱۳۰۱ مطابق نهم رمضان
۱۳۴۰

(مجلس دوساعت و نیم از شب گذشته بر ریاست آقای مؤتمن الملک تشکیل گردید)
(صورت مجلس ایله جمعه پانزدهم نور را آقای امیر ناصر قرائت نمودند)
رئیس - گویا با صورت جلسه مغالقی نباشد ؟
(مغالقی نبود)
رئیس - صورت جلسه تصویب شد .
چنانکه خاطر آقایان مسبوق است در موقع هب مولود اعلی حضرت همایونی از طرف مجلس تلگراف تبریکی بمحضور مبارکشان عرض شد اینک جوابی رسیده است قرائت می شود .
(آقای امیر ناصر بمضمون ذیل قرائت نمودند)

از یار پس - ترجمه تلگراف جوابیه
بندگان اعلی حضرت اقدس همایونی مورخه
۲۹ مه ۱۳۲۲

طهران - رئیس مجلس - از وصول تلگراف تبریک مجلس شورای ملی که مشتمل بر احساسات صمیمانه نمایندگان محترم بود بی نهایت مسرور شدیم از اهتمامانی که در مصالح عمده مملکت داشته و دارند امتنان کامل داریم چنانکه می دانید در ترقی

وسادات مملکت همیشه اعتماد من به مسامحه و اهمات نامیدگان معتمد ملت بوده و هست و از خداوند متعال برای آنها درادای وظایف مهمه که بر عهده دارند توفیق و تائید کامل می خواهم.

(شاه)

رئیس - دستور امشب چنانکه خواهد شد مذاکره در امر قالی است مذاکرات راجع به ماده اول است آقای شیخ المراقین زاده (اجازه)

شیخ المراقین زاده - بنده درموقعی که شوردر کلیات بود اجازه خواسته بودم ولی متأسفانه نوبت به بنده نرسید رئیس - در این ماده هم راجع به کلیات می شود مذاکره کرد چون اساس لایحه این ماده است

شیخ المراقین زاده - اساساً در موضوع قالی دو نظریه در مجلس است یک نظریه جلوگیری از قالی های رنگی است مطلقاً

باین معنی که این قسم قالی باقی در ایران بکلی منسوخ شود و صدمه به قالی های ثابت رنگ نخورد و صاحبان این نظریه به عقیده بنده در مقام این هستند یک طریقی ایجاد کنند که بکلی تجارت قالی از بین برود نظریه دیگر این است که باید تجارت قالی آزاد باشد.

ولی برای اینکه لایحه به تجارت قالی وارد نیاید باید یک علامه ممتاز و داشته باشد که معلوم باشد مثل اینکه در ماده دوم راپورت کمیسیون هم نوشته اند و قائل شده اند که در قالی های ثابت علامتی باشد که نوشته شده باشد قالی ثابت ایران و بالعکس قالی جوهری ایران و این دو نظریه دیگر شق ثالثی ندارد ولی از مفاد راپورت کمیسیون فوائد نامه تفهیم که کمیسیون کدام نظریه را دارد اگر نظریه اولی را تمییز می کند باید وسائلی فراهم آورد که ثابت قالی جوهری بکلی از بین می رود و اگر عقیده دارد که تجارت قالی جوهری آزاد باشد منتهمی باید یک علامت ممتاز داشته باشد که در بازارهای اروپا مصون از دسیسه و تعرض باشد ولی از بیاناتی که آقای مخبر فرمودند همچو مستفاد میشد که نظریه او را دارند یعنی معتقدند که بتدریج قالی جوهری از بین برود و بجای او تجارت قالی ثابت رنگ بجا بیاید ولی این شکل که پیشنهاد کرده اند و در ماده اول می نویسند که صد گشت باید گرفته شود.

عقیده بنده برای جلوگیری از حمل و صدور این مال التجاره کافی نیست و اگر چنانچه عقیده دارند که این تجارت از بین برود باید همان علامت ممتاز باشد و دیگر صدش معنی ندارد زیرا وقتی علامت ممتاز را قائل شدیم و گفتیم تجارت قالی جوهری

مطلقاً باید هلاکت داشته باشد که در بازار های اروپا مصون از دسیسه باشد آنوقت صدش غلط است البته یک تجارتی در مملکت هست و باید رواج پیدا کند منتهمی باید این تجارت و این صنعت مصون از دسیسه و تقلب باشد.

ولی بعقیده بنده همانطور که آقای ملک - الشعراء فرمودند این مسئله قطع نظر از اینکه تجارت است یک صنعت مهمی است و حق القدر باید سعی کرد که این صنعت محفوظ بماند.

بعضی گفتند صنعت است شیخ المراقین زاده - (بلی صنعت یا صنعت اینجا مدرسه نیست) و برای اینکه این صنعت یا صنعت مصون و محفوظ از دسیسه باشد بنده عقیده ام این است که باید از صدش الی صد هیچچه دو ظرف دوالی ۳ سال اضافه شود تا در موقعی که صد هیچچه برسد البته در بازارهای خارجه خرید نخواهد شد یعنی حمل آن صرف نمیکند و این صنعتی که حقیقه دارد تجارت ایران لطمه می زند کم کم از بین می رود

مستشار السلطنه - مخبر -

بالاخره بیانات آقای شیخ المراقین نبوده موافق با عقیده آقای ملک الشعراء است و همانطور که خودشان احساس فرموده اند کمیسیون معتقدند باید که صورت جلسه و تصمیم هیئت دولت را که در سنه ۱۳۳۴ استناد کرده اند مجری و معمول بدارند یعنی در صورتی که صدش و بعد صد نه و صد دوازده ده الی آخر اجرا شود البته از نقطه نظر ضرورت تجارت دارندگان و فرش غیر قابل تحویل است و هیچوقت بکمیسیون و مجلس شورای نظری در ضرر رساندن صاحبان فرش ندارند بلکه بوسائل ممکنه باید طوری اقدام کرد که این صنعت منحصراً ببرد ایران از شک و دسیسه جوهر مصون و محفوظ بماند و البته هر چه کمتر بگیرد که هم بتجار ضرر وارد نشود و هم ضمتا جلوگیری از قالیهای جوهری بشود بهتر است و همچنین در این سنواتی که صدش باز یاد تر مشغول شده کاملاً به آن مقصود معین که تهیه رنگهای ثابت و رنگ سازهای فنی بشود باشد قائل نگردیده اند و کمیسیون فوائد عامه معتقد است که از امروز یعنی از موقع گذشتن این راپورت همین صدش گرفته شود برای تکمیل صنعت و تهیه و نگه های ثابت و رنگ ساز های قابل مصرف شود که مقصود آقا هم حاصل شود و البته آقای شیخ المراقین زاده تصدیق می فرمایند که علاوه بر وظائفی که این راپورت برای جلوگیری از صدور قالی های جوهری معین کرده دولت هم وظیفه دارد که رنگهای ثابت تهیه کند زیرا حالا بقدر کفایت

رنگ ثابت نیست و الا تصدیق می فرمائید آن قالیباف هم اولین احمش مصروف باین است که رنگ ثابت تهیه کند که قالی اوزود تر بفروش برسد و صد ۶ را هم در گمرک ندهد ولی بدبختانه با واسطه ورود رنگهای جوهری یا عدم امکان تهیه رنگهای ثابت امکان پذیر نیست یعنی نمی تواند بقدرت رنگ ثابت تهیه کند و حالا که نیست امیدواریم دولت بعد ها جدیت وافی بکنند که تهیه رنگ ثابت شده و کمکی برای رسیدن بمقصد شود و رفته رفته قالی جوهری از بین برود

رئیس - آقای ارباب کیخسرو

ارباب کیخسرو - این جاراجه برنگ جوهری و ثابت یک اظهاراتی شد مثل اینکه کسانی که در خصوص قالی جوهری صحبت نمی کنند آنقدر حس نکرده اند که رنگ ثابت بهتر از رنگ جوهری است خبر - همه کس می دانند که رنگ ثابت بهتر از رنگ جوهری است ولی آنها چه می گویند؟

بنده که یکی از آن اشخاص هستم می گویم در این موقع که فشار اقتصادی افراد این مملکت را و ادار بخانه فروشی و بعضی ترتیبات دیگر کرده ماناید باین درجه فشار اقتصادی این مملکت کمک کنیم و وسائلی فراهم کنیم و بکلی گدای مملکت را فشار دهیم و خفه کنیم و بیندازیم دور ۱۱ مای گوئیم امروز اگر ایرانی بتواند خاکستر خودش را هم بخارجه ببرد و پول بکند باید آزاد باشد که ببرد و پول برای مایاورد و هر کسی می داند ظرف نقره بهتر از ظرف چینی است و بلور مهذا سلیقه بعضی این است که ظرف چینی بخزند که بایک اشاره بشکنند پس وقتی که این ترتیبات نسبت بیک مملکتی در مملکت ما هست در خارجه هم ممکن است این ترتیبات باشد و سلیقه ها تفاوت بکنند زیرا اشخاص هستند باین که می دانند رنگ ثابت بهتر از رنگ جوهری است سلیقه شان این است که قالی جوهری بخزند چنانچه اغلب این مملکت مایل هستند رنگ قرمز و سبز و الوان را بخزند همین سلیقه هم در خارجه هست جلو سلیقه مردما که نمی شود گرفت ما وقتی می گوئیم بیرون رفتن قالی های جوهری آزاد باشد برای استفاده تجارت برای جلوگیری از دسائس سیاسی است برای این است که یک دفعه راه این مختصر تجارت هم مسدود نشود دولت البته خیلی وظائف دارد و منحصراً باین نیست که جلو قالی را بگیرد و بگوید قالی جوهری حمل نکن یا اگر می کنی فلان قدر پول بن بده همان طور که آقای شیخ المراقین زاده فرمودند اگر مقصود جلوگیری از رنگ جوهری است این چیزها جلوگیری نمی کند

وقتی که وارد شد مردم چه بکنند؟

چهر غربی است که صادر این موقع بحران اقتصاد از تجارت جلوگیری کنیم و بگوئیم بار نکنند و نفروشنند یا اگر باری کنند باید فلان قدر پول بدهند آقای مخبر فرمودند این پول اخذ می شود برای اینکه تهیه رنگ ثابت بشود بنده عرض می کنم خبر تهیه رنگ ثابت نمی شود و بنده ایشان را مطمئن می کنم تا روزی که از این محل صدش و صد پانزده گرفته می شود یک محل مجانی است که بدست دولت می آید برای اینکه دولت دوسه نفر اروپائی را بفرستد و بیاورد ماهیچوقت دارای رنگ ثابت نخواهیم شد آنها هم می برند و نمی خواهند و نتیجه هم گرفته نمی شود و این یک محل مجانی برای آنها خواهد بود چنان که امتناع داده اند آیا در ظرف این چند سال چند رنگ بیرون داده اند؟

فقط دوسه نفر از ایل بختیاری اینجا آمده و قدری رنگ گرفته اند و رفته اند کفایت تمام مملکت را نمی کند باید فکری برای تمام مملکت کرد

آقای ملک الشعراء در ضمن بیاناتشان کراراً فرمودند ما باید جلو تقلب را بگیریم این حرف یک حرف خیلی قریبی است آقای این تقلب نیست حلتاً رنگ جوهری را بکار برده و می گویند من قالی جوهری دارم آیا این قلب است؟

خیلی قریب است آقایان درجه ماناید حاضر بشویم که در مجلس شورای ملی اعلان کنیم مال تقلب داریم خیر مال خیلی خوب است زشت داریم زیبا داریم فراموش فرمائید تجارت آلمان هم که تمام آلمان را فرا گرفته از آنجا همه چیز بیرون می آید به ما هم خوب ولی یک علت داشت و آن این بود که ارزان می فروخت ما هم اگر می خواهیم متاعمان بیرون برود باید ارزان بفروشیم و بقاعده تجارتی باید بگوئیم دو نیم شاهی بهتر از یک شاهی است بنده از این جهاتی که عرض کردم از اول باین جلوگیری مخالفت کردم و عرض می کنم که دولت اگر نمی خواهد کار اساسی بکند باید جدیت بکند و در عرض این کار متخصصین فنی بخواهد و از خزانه خود مدرسه تأسیس کند که در سال مقداری شاگرد تحصیل کرده بیرون دهد که بتوانند رنگ ثابت تهیه بکنند و باطراف مملکت بفرستند و بقدر کفایت رنگ تهیه کنند والا اگر غیر از این باشد یک ضرری است به تجارت و آبادی نتیجه حاصل نمی شود.

مخبر - بنده تصمیم گرفته بودم که از مدافعه از راپورت کمیسیون خودداری کنم تا آقایان مدافعی اظهار عقیده خود را فرمایند ولی از بیانات آقای ارباب کیخسرو که ایشان در

این خصوص دارند لازم می دانم چند کلمه دفاعاً عرض کنم در مسافرتی که آقای ارباب کیخسرو بواشنگتن فرمودند و ضمتا سمتی هم از طرف وزارت فوائد عامه داشتند که از امور تجارتی و ترویج اتمه ایرانی در آن حوالی اطلاعاتی بدست آورده و برای مرکز نیاورند و ایشان هم اطلاعات کافی بدست آوردند بنده اینجا بنام تجارت از ایشان تشکر می کنم و نیز خاطر شان را متذکر می سازم که در ضمن راپورتی که در وزارت فوائد عامه بعد از موافقتشان در حضور چند نفر از نمایندگان تجار و شورای عالی تجارت داده اند و بیاناتی که کرده اند در این مسئله بخصوص بنده تذکر می دهم که بیانات ایشان تمام و کمال موافق با نظر بکمیسیون فوائد عامه همان قسمت نظریاتی که از مضامین آن راپورت بدست آورده بسهم خود از اطلاعات آقای ارباب معلوم نبوده و بلکه بهره مند و مستفیض شده در همان راپورت تذکر می دهند که قالی ایران در خارجه خاصه در آمریکا صورت بدی بفروخته و علت هم فقط جوهری بودنش است و کمیسیون و بنده هم نظر باینکه اطلاعات ایشان را با دقت می دانم همان نظریه را تمییز کردیم و اقامه قالی ایران که صنعت منحصراً ببرد ایران است بواسطه مغلوب بودن با جوهر از اهمیت افتاده است و باید حتی المقدور بوسائل ممکنه اقداماتی کرد که این اشکال مرتفع شود بنابر این کمیسیون همان صدی ۶ را قبول کرد حالا اگر فرمایند صدی شش کم است پیشنهاد فرمائید صدی دوازده گرفته شود یا اگر می فرمائید اصلاً باید بدهند آن را هم پیشنهاد کنید آزاد هستید و همانطور که فرمودند در سایر جاها و دول دنیا مامورینی برای ترویج یک صنعت می فرستند و ملبونها بلکه صد ملبونها خرج می کنند البته ضرر ندارد دولت ایران هم قالی صد یادوست هزار تومان خرج کند و رنگ سازهای فنی تهیه کند که رنگ تهیه کنند و بالاخره جوهر را از بین ببرند البته کمیسیون هم باین نظریه مخالفت نمی کنند همین مقصودش است و کاملاً موافق است که دولت از خزانه خودش سالی فلان مبلغ بمصرف تجارت برساند و بگانه نظر کمیسیون این است که این صنعت از دغل و شک و ریب یا تقلبی که آقای ملک الشعراء فرمودند و چندان خارج از موضوع هم گمان نمیکنم (نباشد) محفوظ و مصون بماند و امیدواریم مجلس شورای ملی تصمی بگیرد که این صنعت نفیس از دغل مصون بماند حالا وسائلش چه است؟

البته معلوم خواهد شد و اینکه میفرمائید انشاء الله خاکستر ایران هم برود به خارجه و بفروش برسد گمان نمیکنم کسی در این مسئله مخالف باشد ولی چیزی که هست مامضایه داریم که ایرانی جوهر و صنعت نفیس خودش

را خاکستر بکنند و بفروشد بلی اگر شما می خواهید قالی ما را که باید نرمی صد و پنجاه تومان ارزش داشته باشد بواسطه جوهر خراب کنند و خاکستر کنند و بفروش برسد مانعی نداریم این است تفاوت عمل (بعضی گفتند صحیح است) جمعی گفتند اینطور نیست.

کمیسیون فوائد عامه تمام همش مصروف این نکته واحد است که یک صنعت مهمی که بتصدیق شخص جناب عالی که هم دقت کرده اند و هم عمل تجارت را خوب مسبق هستند در خارج صورت بدی بفروخته و بیش از این مشوب نشود البته عتلاً و بیش قدمان قوم باید دست بدست بکشد بکری بدهند و این مقصود را حاصل کنند اما باید فهمید که چطور می شود و چطور باید او را بدست آورد

اولاً عرض کردم بافتن قالی جوهری یکوقت از روی عدم توجه است و یکوقت بواسطه عدم امکان یک قسمت از قالی بافتن ها توجه نکرده اند که این رنگ جوهری شکست بتجارشان وارد می آورد منظور می شود و یک عده شان متوجه باین نکته شده اند ولی بواسطه اینکه در ایران رنگ ثابت کم شده و زراعتش کم است و رنگ جوهر هم زیاد است و هم ارزان فوری می رود پنجقران می دهد جوهر می خرد و هشت ونه من یشم را رنگ می کند و قالی را سه چهار ماهه می بافتد و بفروش میرساند و بواسطه همین سهولت امر متوجه نمیشود که رنگ ثابت کند پس دولت که حکم پدر را دارد و مجلس که حکم ولی را دارد باید در صد تهیه رنگ های ثابت باشد که تجارت مملکتشان رو بترقی برود نورو بتزلز البته جناب عالی هم بانظر کمیسیون و نظر ملان - مندان باین مسئله موافق هستند که ملت تقصیر ندارد

ملت باید رنگ پوست انار و ناروان و گلنار و مازو را بقدری حاضر داشته باشد که محتاج نشود جوهر استعمال کند و به بعضی اینکه پنج من یشم پیدا کرد رنگ ثابت موجود داشته باشد که رنگ کند و قالی بیافند و بفروشد البته تا امروز از طرف دولت قصور شده ولی امروزه که دولت با این عقیده موافق است امیدوارم دقت فوق العاده کند که با همین صد شش رنگ ثابت تهیه شود و از این مفاسد جلوگیری شود

رئیس - آقای گروسی (اجازه)

حاج شیخ محمد حسن گروسی از ایام انقلاب بعد کسادی بازار کسب و تجارت بنومی همومیت پیدا کرده و تمام مملکت را فرا گرفته است که اگر چندی بهین منوال بگذرد طولی نمی کشد که تمام اهالی مملکت از فقر و فاقه یکسان خواهد

شد بطوریکه اغلب الان بفقر و فاقه مبتلا شده اند

چنانکه گفته می شود دولت وظیفه دار است که در اصلاحات امور اهالی مراقبت کند و عده مطلبی که امروز لازم میدانم چه از برای مجلس شورای ملی و چه از برای دولت این است که عطف توجهی باین مطلب فرمائید و بقدریکه مقدور است جدیدی در رفع فقر و فاقه اهالی نمایند از جمله وسائل مقدوره بعقیده بنده این است که کلیه از صادره و واردات عموماً گمرکات بر خواسته شود نه فقط صادرات بلکه واردات هم نباید گمرک داشته باشد اما راجع بصادرات شری را که آقای ارباب فرمودند کافی می دانم و راجع بواردات هم البته بعد از آنکه جنس باین گمرانی وارد می شود گمرک هم باو اضافه شود برای مردم مزید بر علت است لکن همان طور که دولت وظیفه دار جدیت بکند متاع نفیس مملکت در اقطار عالم ترویج پیدا کند و بعقیده بنده باید بر قالی تحمیلی نکند و قدغن کند که رنگ جوهری وارد نشود و باین شکل ممکن است از قالی جوهری جلوگیری کرد اما نسبت بواردات اتمه خارجه باین گمرانی که امروزه اهالی را بفقر و فاقه مبتلا ساخته بلکه همومیت دارد گمرک هم گرفته می شود یک تحمیلی است بر عموم ملت چون صوم از آن می خردند و فروشنده هم حق گمرکی را اضافه می کند بر جنس خود بنابر این عقیده بنده این است که لایه گمرکات از صادره و واردات برخواسته شود و راجع بجوهر هم پیشنهادی که بعضی از آقایان در این خصوص کرده اند جلوگیری از ورود رنگ جوهری می بشود اینک قالی رنگ جوهری را بگذارند خارج شود یا بر او مالیات وضع کنند دیگر عرضی ندارم

رئیس - مذاکرات در ماده اول کافی است یا نه؟ چون مذاکره در ماده اول و کلیات تقریباً یکی بود بعضی گفتند کافی است

رئیس - رأی می گیریم که مذاکرات کافی است یا نه آقایان یک مذاکرات را کافی میدانند تمام فرمایند

(اغلب نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد یعنی مذاکرات کافی است چند فقره پیشنهاد رسیده است قرائت می شود

دو فقره از این پیشنهاد ها که یکی از طرف آقای فہیم الملک و دیگری از طرف آقای وحید الملک است ماده اولش راجع است بمخالفت از ورود رنگ جوهری بالفعل رأی نمی گیریم بعد رأی گرفته خواهد شد ماده دوم این دو پیشنهاد که راجع به ماده اول راپورت کمیسیون است قرائت می شود و

رأی می گیریم

آقا میرزا ابراهیم قمی - بنده

هم پیشنهادی کرده ام

رئیس - پیشنهاد شاهم قرائت میشود

آقای فهیم الملک

(ماده اول و دوم پیشنهاد مزبور بضمون

ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد می کنم مواد راجعه

بمنع صدور قالی جوهری بشرتیب ذیل

تصویب شود

ماده اول - ورود رنگ جوهری غیر

ثابت اتلین بک ایران ممنوع است و مأمورین

دولت حق دارند در هر موقع آن را ضبط و

تلف نمایند

ماده دوم - برای مساعدت و کمک

بعمال تجاری که قالی جوهری دارند اجازه

داده می شود که از اول هذاه السنه در موقع

صدور قالی جوهری مأمورین گمر کی صدی

نه از قیمت اخذ نمایند و از سه آتیه تنگ و تیل

در هر سال صدی سه به آن بیفزایند تا

چهار سال که بالاخره صدی بیست و یک

برسد

رئیس - پیشنهاد آقای وحید الملک

هم قرائت می شود

(دو ماده از پیشنهاد ایشان شرح ذیل

خوانده شد)

ماده اول - ورود رنگهای جوهر

اتلین بایران که قالی سابق بکلی ممنوع

و اشخاصی که مرتکب قاچاق این مواد

ممنوعه شوند مورد سیاستی که در قانون

گمر کی مقرر است خواهند بود

ورود رنگهای ثابت الزارین و غیره

آزاد و بیش از حق گمرک معمولی بر آن

تعلق می گیرد

ماده دوم - از قالی های جوهری که

از مملکت خارج می شود تا مدت دو سال

به ترتیب ذیل حقوق معافیت گرفته خواهد

شد از تاریخ این تصمیم تا هشت ماه صدی

هش

در شاه دوم صدی نه - در شش

ماه سوم صدی دوازده - در شش ماه

چهارم صدی پانزده پس از انقضای دو سال

حمل قالی جوهری بخارج بکلی ممنوع و

قدغن است

رئیس - پیشنهادهای دیگری خوانده

می شود

(سه فقره پیشنهاد آقایان نمایندگان

بضمون ذیل قرائت شد)

مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی

بنده در خصوص حق گمر کی قالی

جوهری بترتیب ذیل پیشنهاد می نمایم که از

این تاریخ تا یکسال حق گمرک از قرار

صدی شش دریافت شود

در سال دوم صدی دوازده و در سال

سوم صدی هیجده و در سال چهارم صدی

۲۴ حقوق گمر کی دریافت شود و در سال پنجم

مبور دادن قالی جوهری از سرحدات ایران

بکلی ممنوع گردد

ابراهیم قمی

بنده پیشنهاد می کنم قالی های جوهری

تا انقضای مدت یکسال از هر گونه تعمیلی

معاف بوده و از آن به بعد در حین صدور از

سرحد از قرار صدی دوازده بر آن ها تحمیل

شود تا به تجار ضرری وارد نیامده و از لطمه

که مآلا به تجارت داده خواهد شد جلوگیری

شده باشد

عبدالوهاب الرضوی

مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی

بنده پیشنهاد می کنم که پنج سال

کلیه قالی جوهری معاف باشد و بدون هیچ

قسم تقشیش یا تحمیل حمل شود بعد از پنج

سال صدی سه از قالی جوهری گرفته شود

و صاحبان قالی که دستگاه جوهری داشتند

و اخیر تبدیل به دستگاه رنگ ثابت شده است

صدی سه در سرحد بابت تدارک رنگ داده

شود و تصدیق جدید بودن رنگ ثابت را

امناه مالیه هر محل مطابق یک نشانای که روی

قالی بگذارند بکنند

بنده سابقا پیشنهاد کردم و اینکه هم

پیشنهاد میکنم که فرقی بین قالی جوهری و غیر

جوهری در تعرفه گمر کی نباشد

سید فاضل کاشانی

بنده پیشنهاد می کنم که قالی های

جوهری هم مثل قالی های غیر جوهری از ادای

مالیات معاف باشد

سهم السلطان

بنده پیشنهاد می کنم که کلیه قالی

های جوهری از دادن گمرک معاف و از

ورود رنگ جوهری جلوگیری شود

حاج میرزا مرتضی

بنده پیشنهاد می کنم بعضی کسادی

بازار تجارت امروزه و رعایت حال تجار

تا پنج سال ابداجری گرفته نشود بعد از پنج

سال دولت قرائی در این باب بدهد

محقق

این بنده پیشنهاد می نمایم برای این

که برور رنگ جوهر از میان برود و موجب

شود که رنگهای ثابت از خارج زیاد وارد

کنند و در داخله ایران اوزان مصرف شود

گمرک رنگهای ثابت معاف باشد و دولت

از رنگهای ثابت چیزی نگرداند تا اینکه رنگ

ثابت زیاد وارد کنند و رفع این معضرت

شود

نصیر دیوان

بنده پیشنهاد می کنم که مطلق قالی اعم از

جوهری و ثابت از مطلق عوارض معاف

شود

رئیس - چنانچه عرض کردم به ماده

اول پیشنهاد آقایان وحید الملک و فهیم الملک

بالعمل رأی داده نمی شود چون راجع

به منع ورود جوهر است بعد باید رأی

بگیریم

چیزی که راجع بماده اول راپورت

کمیسیون است ماده دوم است

آقای فهیم الملک ماده سوم چنانچه مالی

راجع بماده سوم راپورت کمیسیون

است

فهیم الملک - در پیشنهاد بنده دو

ماده راجع بماده اول راپورت کمیسیون است

یکی هم راجع به تهیه رنگهای ثابت است

آن ماده را هم بفرمائید بخوانند تا یک مرتبه

توضیح عرض کنم

رئیس - بعد می خوانند عجلاناً

راجع به توفیق است که باید در گمرک

گرفته شود

فهیم الملک - اولاً بنده خیلی

متأسفم و بلکه اعتراض می کنم به آقای ارباب

کیخسرو که فرمودند ایرانی از فرط بی پولی

باید خودش را هم بفروشد

ارباب کیخسرو - خود فروشی

نبوده متاع فروشی بود اشتباه نشود

فهیم الملک - خیلی قابل تأسف

است که یک همچو مطلبی گفته شد ایرانی

اگر از گرسنگی بپزد خود را بفروشد

خاکش را هم نمی فروشد

پیشنهاد بنده برای این بود که راپورت

کمیسیون بطوریکه باید مطالب را از

یکدیگر مجزای نکرده و تقریباً بطور راپورت

نوشته است و چیزی در آن بتوان قسمت

قسمت رأی گرفت نیست در ماده اول

صدور قالی های جوهری و مسئله

صدی شش و هم چنین تأسیس مدرسه

مدرسه رنگ سازی

را مخلوط کرده اند البته در موقع رأی

گرفتن باید مطالب از هم مجزا شود این

بود که بنده در ضمن دوماه پیشنهاد کردم

اولاً اینکه حق معافیت را در هذاه السنه

صدی بگیرند برای اینکه این موضوع تا بحال

هشت سال است که مرتباً معمول است در

سال توشقان تیل صدی شش و در سال

لونی تیل صدی نه و در سال تیلان تیل صدی

دوازده و یونتیل صدی پانزده و در قوی

تیل صدی هیجده گرفته شده تا اواخر قوی

تیل دو تعرفه جدید گمر کی بسته شد بکمر

تا گمرک صدی شش کردند بشرط اینکه

بعد بکمر صدی بیست و پنج بگیرند و حالا

که آن موقع رسیده است سر و صدا بلند

شده است که صدش را هم بنده در صورتی

که چند سال قبل صد پانزده و صد هیجده

را هم می داده اند و مدتی هم هست که صد

شش می دهند بنده برای اینکه تحمیل زیادی

به تجار نشود اینطور پیشنهاد کردم که

در هذاه السنه صدی سه از قسمت اخذ نمایند

و از سه آتیه تا چهار سال دیگر صدی سه

بیافزایند تا بالاخره سال آخر صدی بیست

و یک بشود پیشنهاد آقای وحید الملک این

است که فعلاً در شاه اول هذاه السنه

ایت تیل صدی شش بگیرند بعد در شش ماه

ثانی تا کسر بالا ببرند و صدی نه بگیرند

پس از آن تا سه سال هر سال صدی نه اضافه شود

تا به میزان صدی هیجده برسد این هم برای دولت

بهتر است هم برای تجارت و تحمیل زیادی هم بر آنها

نمی شود قسمت آخر ماده اول راپورت کمیسیون

راجع است بمدرسه رنگ سازی که دولت

باید تأسیس کند

آقای ارباب می فرمایند که دولت

کدام رنگ ثابت را تهیه کرده است و به

قالی بافها داده است مگر بنا بود دولت رنگ

ثابت تهیه کند و برآکن قالی باقی بدهد

خیر بنا بود که دولت متخصص بیاورد

شیبست بیاورد و ساختن و تهیه رنگ

ثابت را ببردیم بیاموزند البته وقتی دولت

مدرسه را دائر کرد باید اشخاصی بیایند

و در آنجا تحصیل کنند نه اینکه معلمین

دولت مدرسه را بدوش بگیرند و ببرند در

شهرها در خانه های مردم و بگویند بیایند

رنگ سازی را یاد بگیرند بچنین چیزی

بنا نبوده است رنگ حاضر است چه رنگهای

ثابت که از خارج می آورند چه رنگهای

ثباتی داخلی و این رنگهای جوهری همان

رنگهای آتیلین است رنگهای دیگر از

قبیل رنگ الزارین ثابت و ماده ملونه همان

روناس است که در ایران معمول و خیلی هم

خوب است دولت مدرسه رنگ سازی تهیه

کرده است و در آنجا رنگهای ثابت ایرانی

و فرنگی را می سازند و درهمه جا مصرف

میکند

حالا اگر کسی نیامده است در آنجا

تحصیل نماید یا از آن رنگها ببرد تصدیر

دولت نیست معذرا بنده در پیشنهاد خودم

ذکر کرده ام که دولت در مراکز عمده

قالی بافی شبانی از این مدرسه تأسیس

نماید و از همین شاگردانی که الان تهیه

کرده است با آنها بفرستد تا اشخاصی بیایند

و تربیت بشوند شاگردان این مدرسه الان

در مراکز عمده قالی بافی با حقوق خیلی

گرفتی هستند یکی از آنها در همین چند

ماه قبل رفته است در کارخانه قالی بافی عراق

و ماهی صد و شصت تومان حقوق می گیرد

این شاگرد را دولت تهیه کرده است دیگر

تصدیر دولت نیست البته باید کمک و همراهی

کرد تا کار پیش برود این بود مقصود بنده

که پیشنهاد کردم

ارباب کیخسرو - اجازه بفرمائید

بنده توضیحی بدهم

رئیس - بفرمائید

ارباب کیخسرو - بنده تعجب می

کنم که آقای فهیم الملک در اظهاراتی که

فرمودند تعهد نمودند با اشتباه کردند بنده

تمام داد و فریادم برای این است که نمایانید

رنگ سیاسی را با رنگ جوهری مخلوط کنیم

آنوقت ایشان عبارت خاکسترمان را بفروشیم

تعبیر بچیز دیگر میکنند بنده کی گفتم

ایرانی خود فروشی یا مملکت فروشی می

کنند می گویم ما متاعمان را هر چه داریم و

هست باید بفروشیم ولو اینکه خاکستر هم

از ما بخرند باید بفروشیم نه اینکه خود

فروشی یا مملکت فروشی کنیم

رئیس - آقای وحید الملک

(اجازه)

وحید الملک - راپورت کمیسیون

دارای ۴ ماده است و تقریباً یک ماده آن

عمده است زیرا مواد دوم و سوم و چهارم

موادی هستند که تقریباً از این موضوع

خارج هستند و عملی نخواهد بود در

حقیقت ماده ۲ که پایه راپورت کمیسیون

است همین ماده اول است که راجع باخذ

صد شش است از قالی هایی که از مملکت

خارج می شوند این است که بنده در آن پیشنهادی

تقدیم کرده ام و مواد دو و سه و چهار در

حقیقت پایه و پایه می شود برای همین ماده

اول راپورت کمیسیون و اما راجع به موضوع

در موضوع ما نباید اشتباه کنیم ما نمی

خواهیم عوارض و عایدات دولت را زیاد

کنیم مقصود ما این است که از تخریب

و تضییع یک صنعتی که از ایرانی های

قدیم برای ما مانده است جلوگیری کنیم

دولت قادر نیست و سه سال قبل تا

بحال با نهایت جدیت که بنظر بنده قابل

تقدیر است مشغول عملیاتی برای جلوگیری

از این مقصود بوده است و این سه ماده که

بنده پیشنهاد کردم مقصود این است اولاً

منع ورود جوهر آتیلین بایران تا ثبات تثبیت

حق معافیت که تا بحال دولت از برای

صدور قالی های جوهری بخارج می گرفته

است تا مدت چهار سال و پس از آن چهار

سال باید عمل قالی های جوهری به خارج

بکلی قدغن و ممنوع باشد تا ثبات ایجاد و

تهیه رنگ ثابت در مراکز قالی بافی از محل

حق معافیت که دولت از صدور قالی های

جوهری خواهد گرفت این سه ماده است

که بنده پیشنهاد کرده ام و تا حدی ممکن

است ما را بتصور برساند ولی از طرف

دیگر نظر بشکایات هدیده که از آقایان

تجار و غیره می رسد بنظر به مساعدتی که

باید مجلس شورای ملی بحال این آقایان

نمایند این است که بنده در شاه اول صد

شش را از برای حق معافیت کافی دانستم و

شاید با نظر آقای ارباب کیخسرو نظریات

سایر آقایان هم تاحدی موافقت کنند و در

شاه دوم صدی نه پس از آن تا سه سال

هر سال صدی سه اضافه شود تا به میزان صد

هیجده برسد و پس از انقضای چهار سال

حمل قالی های جوهری بخارج بکلی ممنوع

باشد یعنی همانطوری که در ۱۳۳۳ این عوارض

معافیت را برقرار کردند ولی نتوانستند

به موقع اجرا بگذارند و نتوانستند از این

تجارت نامشروع جلوگیری کنند شاه الله

امشب بواسطه تصمیم مجلس ترتیبی داده

خواهد شد که پس از چهار سال عمل قالی

جوهری بخارج بکلی قدغن و ممنوع باشد

و اما راجع به پیشنهاد آقای فهیم الملک که

از صدی نه شروع می کنند چندان مخالفت

ندارم بلکه یک قدم جلو می گذارم و می

گویم تصمیمی هم که کابینه حاضر در

اخذ صدور داده گرفته است ممکن است

آن تصمیم را ثبت نمایم که تا یکسال صد

دوازده گرفته می شود بعد بالا برود اما

چنانکه عرض کردم نظر بر رعایت حال

تجار من تا شاه صد شش را قائل شدم که

همینطور بتدریج بالا برود تا سه سال آقای

فهیم الملک را بنده قدری زیاد میدانم برای

اینکه باز تا چهار سال دیگر یک بازی

در می آورند اگر آقایان مساعدت بفرمایند

بنده صدی نه را از شروع قبول می کنم و سه

سال را هم آقای فهیم الملک قبول بفرمایند تا تقریباً

یکمی شود و استدعای کنم که ماده سوم پیشنهاد

وجز باتر و ج رنگ ثابت با هیچ چیز دیگر نمی توان جلو گیری از رنگ جوهر نمود و این مالیات اگر گرفته نشود بقیه بنده اولی است

مستشار السلطنه مخبر - اجازه

می فرمائید توضیحی بدهم رئیس - بفرمائید

مخبر - کمیسیون فواید عامه بین دو نظر افراط و تفریط واقع شده زیرا یک عده از نمایندگان معتقدند که مالیات صدش کم است و باید بصدنه و صد دوازده و پانزده تجاوز کنند . دارندگان این عقیده معتقدند باینکه قالی جوهری اصلا صادر نشده و آنچه هم فعلا موجود است آتش بزنند و بالاخره قالی جوهری از ایران خارج نشود

عقیده دیگر این است که از قالی جوهری بهیچوجه مالیات اخذ نشود و در واقع آزاد باشد بعد از آنکه ماممتشده بین قالی جوهری بدون مانع و بدون نادیه هوارش و گمرک از سرحدات خارج شود خود این يك ترویج و تشویق از قالی جوهری خواهد بود البته در مملکتی که کارخانه رنگ سازی نیست و بدیخته ها بواسطه عدم توجه اولیای امور صنعتی و رنگ سازی بدرجه صفر رسیده است و در مملکتی که پس از زحمات زیاد فقط مدرسه صنعتی و رنگ سازی منحصر بفرست آن هم بعد از چهار سال توانسته است پانزده نفر شاگرد آموخته تهیه کند در يك چنین مملکتی البته وقتی عو رض بکلی موقوف شده و اجازه داده شود که قالی جوهری و غیر ثابت مانا بدون نادیه هوارش گمرکی در سرحد صادر شود مثل این است که اجازه داده باشد قالی جوهری عمومیت پیدا کند این طبیعی است وقتی قالی جوهری آزاد شد در واقع تشویق شده و عمومیت پیدا خواهد کرد و باید حتی الامکان جلو گیری کرد که رنگ جوهر استعمال نشده و بهر روز از بین برود کمیسیون فواید عامه این دو نظر متضاد را در نظر گرفت و همان طور که در مقدمه این راپورت ذکر شده در این حال خواسته است هم جلو گیری از رنگ جوهری بشود و هم تهیه رنگ ثابت شده و صنعت رنگ سازی از طرف دولت جدا تعقیب شود و رنگ ساز تهیه شده و بهر اکثر قالی باقی اعزام شود که بتدریج از صادرات قالی جوهری مانعانی بعمل آمده باشد و از کسانی هم که منب قالی جوهری میبافند مالیاتی گرفته شود آقای آقا سید فاضل که اینقدر برای امالی غمخواری می کنند باید بدانند که مملکت ایران است و يك تجارت منحصر بفر قالی قندرامی شود تهیه کرد شکر را می توان نخرید یا نخورد و همین طور چیزهای دیگر را می شود در کرد اما قالی صنعت نفیس است و در واقع روزی

ملت و متاع منحصر بفر دایران است باید این صنعت را با کمال جدیت و اهمیتی که در خور آن است با وضع کمال و نهایت ترقی برسانند تا شاهد از و گریل شش دانگ ملت بدانند

رئیس - آقای مخبر می گویند بین افراط و تفریط چهار شده اند بنده هم میدانستم پیشنهاد هم در بین اضداد و متوسطات است باید در موضوع معافیت رای بریرم اگر تصویب نشد بعدا به پیشنهاد داخل می شویم رای میگیریم به معافیت آقایی که به معافیت صدور قالی جوهری معتقدند قیام فرمائید (عده قلبی قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد

ماده سوم - پیشنهادی آقایان وحید الملك و فیهیم الملك قرائت می شود بعد در ماده دوشان رای میگیریم فیهیم الملك - اجازه می فرمائید بنده با آقای وحید الملك در پیشنهاد خود موافقتی حاصل کنم رئیس - بفرمائید

فیهیم الملك - برای اینکه محتاج برای ثانوی نشود بنده در قسمت سال اول پیشنهاد آقای وحید الملك با ایشان موافقت می کنم باینطور که ششاه قالی صدنه گرفته شود در این صورت از آقای وحید الملك هم استعفا می کنم که ایشان هم در يك قسمت بابنده موافقت کرده باین ترتیب که بعد از هده السنه تاسه سال صدنه اضافه شود تا برسد بصدنه و ولی قیده منعوت کالی را گمان می کنم مقتضی نباشد زیرا همین قدر که بصدنه برسم و هم رنگها را ثابت کنیم دیگر برای این که رنگ جوهر ممنوع باشد حاجت بمنع صدور قالی جوهری نیست و طبعا خودش از بین خواهد رفت بنابراین بنده پیشنهاد می کنم ششاه اول هده السنه صدش و هوش ماهه دوم صدنه و بقیه تاسه سال صدنه اضافه شده تا برسد بمیزان صدنه

وحید الملك - بنده هم این پیشنهاد آقای فیهیم الملك را قبول می کنم

رئیس - پس بنویسید و بدهید

وحید الملك - چشم اطاعت می کنم

رئیس - بالفعل ماده سوم قرائت بشود یا نه ؟

فیهیم الملك - بلی

ماده سوم و چهارم پیشنهاد آقای فیهیم الملك و ماده سوم پیشنهاد آقای وحید الملك

بضمون ذیل قرائت شد

ماده سوم - دولت مکلف است که در مراکز عده قالی باقی شعبه مخصوص برای تهیه و آموختن رنگهای ثابت دائر نماید و عایدات حاصله از حق معافیت مذکور

در ماده دو باین مصرف برسد ماده چهارم کلیه قالیبانی که بارنگ ثابت و جوهری مخلوط بافته می شود در عداد قالیهای جوهری محسوب و به معافیت رای باید بپردازد

فیهیم الملك (فیهیم الملك) ماده سوم برای این که از ترک رنگهای جوهری نکشی صنعت قالی باقی وارد نباید دولت بهر وسیله که مقتضی می داند از حالادرم را کثر عده قالی رنگهای ثابت بقدر کفایت تهیه کرده و در دسترس قالی بافهای ایرانی خواهد گذاشت کلیه جرایم در ماده دوم که از حقوق معافیت حاصل می شود برای ایجاد رنگهای ثابت مصرف خواهد شد

وحید الملك آقا میرزا ابراهیم قلی - اجازه می فرمائید پیشنهاد بنده هم خوانده شود رئیس - پیشنهاد جنابعالی هم خوانده شد پیشنهاد مجدداً آقای فیهیم الملك قرائت می شود

شرح ذیل قرائت شد

ماده اول - از قالی های جوهری که معافیت اخذ می شود در شش ماهه اول هده السنه ایت نل صدش در شش ماهه ثانی صدنه پس از آن تاسه سال هر سال صدی سه اضافه شود تا میزان صدی هجده برسد

فیهیم الملك رئیس - رای می گیریم بقابل توجه بودن این پیشنهاد آقایی که این پیشنهاد را قابل توجه می دانند قیام فرمائید (عده قیام نمودند)

رئیس - مشکوک شد دو باره رای میگیریم آقایی که این پیشنهاد را تصویب می کنند قیام فرمائید

مجدداً عده قیام نمودند

رئیس - با اکثریت چهل و دو رای از هفتاد و نه نفر قابل توجه شد

چند دقیقه تنفس است

در این موقع جلسه برای تنفس تعطیل و پس از نیم ساعت مجدداً تشکیل گردید

رئیس - ماده دوم راپورت کمیسیون قرائت می شود

منتصر الملك - بضمون ذیل قرائت نمودند

برای اینکه قالیهای جوهری از قالی های ثابت در بازار های خارجه کاملاً مشخص و برای مشتریان متمایز باشد کمیسیون لازم میدانند اداره گمرک مهر یا نشان مخصوص بعنوان (قالی جوهری ایران قالی ثابت ایران تهیه نماید) که

کلیه قالیهای ایران با آن علامت معروف شوند

رئیس - آقای حاج شیخ اسدالله (اجازه)

حاج شیخ اسدالله - بنده تصور میکنم این يك زحمتی برای تیار باشد زیرا بالاخره جز سختی و فشار فوق العاده که در سرحد برای تیار ایجاد خواهد کرد نتیجه دیگری تصور نمیکند داشته باشد زیرا من هنوز درست امیدوار نیستم باینکه در موقع صدور قالی به تیار يك نظر نگاه کنند و همه را در يك ردیف فرض کنند یعنی راجع به تجارت خانهای داخله و خارجه فرق خواهد گذارد بنده عقیده ام اینست همیشه در قناعت باید کرد باینکه يك حق العیور مختصری آنهم نه زیاد از قالی رنگی گرفته شود برای این که رنگهای ثابت تشویق و ترویج ده و مجبور بشوند من بعد در داخله رنگ های ثابت استعمال کنند لکن باین تعلیاتی که تیار را تشویق میکند و مال الاجاره را را خراب مینماید عقیده ندارم زیرا قیاز فشار و تحمیل فایده دیگری نخواهد داشت

رئیس - آقای محمد هاشم میرزا (اجازه)

محمد هاشم میرزا - با اینکه بنده گمرک سابق را که آقایان رای دادند خیلی گراف میدانستم و مخالف با آن بودم ولی این ماده را لازم میدانم زیرا غالب آقایان معتقدند باینکه چون ممکن است قالیهای ثابت با قالی جوهری اشتباه شود از این جهت اهمیت قالی ثابت تجارت مالی خواهد بود و بعضی آقایان دیگر فرمودند خریداران میشناسند قالی ثابت را به قیمت ثابت و قالی جوهری را به قیمت جوهری میخرند در هر صورت این مسئله هیچ ضرر ندارد و بعقیده بنده لازم است قالی علامتی داشته باشد تا همه بشناسند نه تنها اشخاص شیعی دان و قالی فروشها زیرا وقتی علامت داشته باشد چون در جنس متمایز است خریدار هر کدام را میخواهد بشود پس آقایانی که میخواهند این نظریه معفوظ بماند یعنی دو جنس متمایز از یکدیگر معلوم باشد خوب است با گذاردن علامت موافقت کنند که در همان کار - خانجات قالی باقی این علامت گذارده شود و وزارت فواید عامه هم حتی الامکان سعی و ترویج میکند که بعد ها در خود قالی علامتی نوشته شود ولی چون فعلا در قالی های موجود نوشته نیست باید يك علامت مخصوصی تهیه کرده و باونصب کنند که در نتیجه معلوم باشد فلان قالی جوهری است یا ثابت ولی از اینکه ادار گمرک تصدیق کند که فلان قالی ثابت است یا جوهری است در بازار های اروپا

اثری ندارد و هیچ چیز این نظریه را تأمین نمیکند مگر اینکه بطوریکه عرض شد علامتی بر قالی نصب شود و بنده در پیشرفت این مقصود بهیچوجه مانعی نمی بینم و اگر آقای حاج شیخ اسدالله میخواهند رعایت و ملاحظه حال تیار را بکنند خوب بود بآن صد هجده رای میدادند والا این ترتیب اشکالی ندارد و بنده تعجب میکنم چرا ایشان در این موضوع اشکال می کنند

رئیس - آقای حاج میرزا مرتضی (اجازه)

حاج میرزا مرتضی - يك قسمت عده شکایت تیار از تیز قالی جوهری از غیر جوهری است و بطوریکه در تلگرافات خود اظهار کرده بودند شکایت داشتند که اداره گمرک برای اینکه بنام جوهری بودن رنگ گمرکی دریافت کند دوائی بقالی میزنند که رنگ ثابت را تغییر داده و جوهری جلوه میدهد و مقصودش هم این است که يك گمرکی بگیرد بنده مخالف این امر هستم بجهت اینکه يك اشکال فوق العاده برای تیار تولید میکند و قطع نظر از اینکه يك تحمیلی است اسباب زحمت هم فراهم میکند و شکایات تیار که بکمیسیون رایش رسیده بود يك قسمت راجع بهمین بود که اظهار میداشتند با این دوائی که اداره گمرک استعمال میکند رنگ ثابت قالی را هم تغییر داده و از بین میرود آنوقت این را بهانه کرده مالیات میگیرند و بنده باین ترتیب مخالفم

رئیس - آقای اقبال السلطان

اقبال السلطان - بنده مخالفم

رئیس - آقای محمد هاشم میرزا خراسانی

عده السلطنه - بنده هم مخالفم

رئیس - آقای آقا میرزا سید حسن کاشانی بطور موافقت

رئیس - بفرمائید

آقا میرزا سید حسن - خود

تیار راضی هستند باینکه قالیها مهر داشته باشد بجهت اینکه از طرف گنایانی از میر و بعضی سرحدات عثمانی يك قالیهای پست تر و بدتری تهیه و حمل شده و بنام قالی ایران بفروش میسانند و خود این مسئله اسباب نکت و شکست قالی ایران خواهد بود

در صورتی که قالیهای ایران علامت داشته باشد خیلی بهتر واز برای تجارت هم مقرون بصرفه است لذا بنده موافقت میکنم - آقای اقبال السلطان

(اجازه) اقبال السلطان - آقای حاج شیخ اسدالله اشاره کردند باینکه فرق گذارده می شود بین تفتیش قالی جمعی بسا جمع دیگر این مسئله شاید برایشان اشتباه شده است چون بنده اطلاع دارم عرض میکنم اینطور نیست بلکه برخلاف با تمام تیار ملی السوی معامله می شود و قالیهای تمام تیار را بیک طریق تفتیش می کنند و تفاوتی بین یکدسته با دسته دیگر نمیکند و آقای حاج میرزا مرتضی اظهار کردند دوائی را که اداره گمرک برای تشخیص رنگ جوهر از ثابت استعمال می کند طوری است که رنگ ثابت را هم از میان برده و تغییر میدهد و تیار از این مسئله شکایت می کنند این هم بطوریکه آقا ملتفت شده اند نیست زیرا برای اینکه بالاخره اداره گمرک موفق شود که رنگ جوهر را از ثابت تشخیص دهد دوائی معین کرده که با استعمال آن در قالی تشخیص این مسئله داده می شود اما راجع باینکه می فرمایند قالی جوهری را مهر بزنند بنده هرچه فکر می کنم نمی فهمم بطور آن مهر را به قالی خواهند زد که معلوم بشود لابد یا باید با جوهر آن مهر را بقالی بزنند و در این صورت طوری نخواهد بود که خوانده شود مهر سرب می که نمی خود زیرا ممکن است آنرا جدا و دور بیانند و اگر با جوهر هم باشد چیزی فهمیده نمی شود از طرف دیگر خود خریدار های قالی میدانند این قالی ثابت است یا جوهری و اگر ما فرضا روی قالی جوهری علامت ثابت بگذاریم خود آنها میدانند جوهری است و این بعقیده بنده اشکال خواهد داشت

رئیس - آقای حاج شیخ اسدالله

حاج شیخ اسدالله - بلی مخالفم

رئیس - آقای محمد هاشم میرزا

حسن کاشانی بطور موافقت

رئیس - بفرمائید

آقا میرزا سید حسن - خود

تیار راضی هستند باینکه قالیها مهر داشته باشد بجهت اینکه از طرف گنایانی از میر و بعضی سرحدات عثمانی يك قالیهای پست تر و بدتری تهیه و حمل شده و بنام قالی ایران بفروش میسانند و خود این مسئله اسباب نکت و شکست قالی ایران خواهد بود

در صورتی که قالیهای ایران علامت داشته باشد خیلی بهتر واز برای تجارت هم مقرون بصرفه است لذا بنده موافقت میکنم - آقای اقبال السلطان

رئیس - آقای حاج شیخ اسدالله

حاج شیخ اسدالله - بلی مخالفم

رئیس - آقای محمد هاشم میرزا

حسن کاشانی بطور موافقت

رئیس - بفرمائید

آقا میرزا سید حسن - خود

تیار راضی هستند باینکه قالیها مهر داشته باشد بجهت اینکه از طرف گنایانی از میر و بعضی سرحدات عثمانی يك قالیهای پست تر و بدتری تهیه و حمل شده و بنام قالی ایران بفروش میسانند و خود این مسئله اسباب نکت و شکست قالی ایران خواهد بود

در صورتی که قالیهای ایران علامت داشته باشد خیلی بهتر واز برای تجارت هم مقرون بصرفه است لذا بنده موافقت میکنم - آقای اقبال السلطان

رئیس - آقای حاج شیخ اسدالله

حاج شیخ اسدالله - بلی مخالفم

رئیس - آقای محمد هاشم میرزا

حسن کاشانی بطور موافقت

رئیس - بفرمائید

آقا میرزا سید حسن - خود

تیار راضی هستند باینکه قالیها مهر داشته باشد بجهت اینکه از طرف گنایانی از میر و بعضی سرحدات عثمانی يك قالیهای پست تر و بدتری تهیه و حمل شده و بنام قالی ایران بفروش میسانند و خود این مسئله اسباب نکت و شکست قالی ایران خواهد بود

در صورتی که قالیهای ایران علامت داشته باشد خیلی بهتر واز برای تجارت هم مقرون بصرفه است لذا بنده موافقت میکنم - آقای اقبال السلطان

رئیس - آقای حاج شیخ اسدالله

حاج شیخ اسدالله - بلی مخالفم

رئیس - آقای محمد هاشم میرزا

حسن کاشانی بطور موافقت

رئیس - بفرمائید

باجوهری اشتباه نشود و اگر علامت نداشته باشد قیمت قالی نکت پیدا می کند و اینکه می فرمایند علامت باید با رنگ جوهر یا مهر سرب باشد گمان می کنم مهری تهیه نمایند و متنگه کنند بهتر است و این ترتیب برای تشخیص بین قالی جوهری و ثابت بهترین وسیله است و البته در این خصوص ترتیبی خواهند داد

اداره گمرک هم اداره معتبری است و تصدیق او معتبر است بنا بر این بعقیده بنده لازم است علامتی باشد که قالی ثابت از جوهر تشخیص داده شود

رئیس - آقای عباد السلطنه خراسانی (اجازه)

عباد السلطنه خراسانی - بنده اصاصاً باتشخیص بین قالی ثابت و جوهری موافقت ولی نه بطوریکه در راپورت کمیسیون نوشته شده زیرا هر نوع علامت بگذارند باز ممکن است يك تقلباتی در آن بشود عقیده بنده این است که اگر از طرف وزارت فواید عامه تأکید بشود از خود کارخانجات قالی باقی روی قالی بنویسند که این قالی جوهری است یا ثابت است و اگر روی آن بنویسند بهتر است و مصون از تقلب خواهد بود

مخبر - اگر بنا باشد ما نخواهیم امروز قالی جوهری از قالی ثابت تشخیص داده شود گمان نمی کنم اقدام صحیح این باشد که از حالا به کارخانجات قندقن کنند که بعد از این در ذیل با صدر قالی ثابت باجوهری بودن او را قید کنند و البته برای ممیز بین قالی های موجود در سرحد بهترین وسیله همین است که کمیسیون در نظر گرفته و بعرض مجلس رسانیده و این مسئله هم بخوبی ممکن است و اشکالی که شاهزاده اقبال السلطان در نظر دارند گویا وارد نباشد زیرا می فرمایند باید مهر را باجوهر بزنند و آن رنگ هم ممکن است تغییر پذیر باشد خیر اینطور که حضرت والا در نظر دارند عملی نیست بلکه عملی تر همان علامت سرب و برنجی است که نمونه اولان موجود است و تا حالا هم معمول بوده و آقای فیهیم الملك دارند اگر آقایان نمایندگان ما باینکه نزد آقای فیهیم الملك است مراجعه بفرمایند و نظر کمیسیون این است که او را وسیع تر و بزرگ تر بنمایند و البته علامت محوشانی نخواهد بود و همیشه با خود قالی است و در بازارهای اروپا معروف جوهری یا ثابت بودن قالی خواهد بود و البته باید دولت از مقابل يك همچو مسئله مهمتر که چنین صنعت نفیس ایران بدل مساعت کند مثل اینکه در اروپا يك کارخانه برای اینکه جنش معروف شود مبالغه خرج می کند پول اعلان های متنوعه می دهند و با اشکال مختلفه خوبی جنش خود را به تمام دنیا اعلام

رئیس - آقای حاج میرزا علی محمد دولت آبادی

حاج میرزا علی محمد دولت آبادی - بنده در اصل صلاحیتش موافقت و معتقدم که بایستی مهر و علامتی روی قالیها گذارده شده و مخصوصاً به آقای اقبال السلطنه که میفرمایند ممکن است مهر را بر دارند تذکر می دهم که الان به ساعت های طلا و مطلا يك کافندی نصب شده است و در روی آن می نویسند مطلا است یا چوب و دیگر حالا اگر کسی این قطعه را کافند بر دارد و تقلب بتاجر یا کاسب کرده ما هم باید بطوری بکنیم که متاهمان از تعرض مصون باشد و معلوم باشد که این قالی یا ثابت است یا جوهری و بهتر این است که علامت داشته باشد ولی چیزی که هست این است که باین وسیله ممکن است از تیار يك چیزی گرفته بشود و بعقیده بنده خوب است روی همان مهر کلمه مجانی نوشته شود تا باین وسیله بر تیار تحمیلی نشود

رئیس - آقای حاج شیخ اسدالله (اجازه)

حاج شیخ اسدالله - بنده تصور می کنم مطلب دارد قدری غلطی شود

گفتگو راجع بعمل قالی بخارجه و جوهری بودن و غیر جوهری بودن آن نیست گفتگو در این است که باید وسائل ترویج قالی ثابت رنگ را فراهم آورد بیک راه آن این است که از قالی جوهری حق العیور گرفته شود که بافتن و تجارتش صرف بکند تا قالی ثابت توسعه پیدا کند و ترقی نماید و اما راجع باینکه در موقع صدور نشان داشته باشد که معلوم باشد ثابت است یا غیر ثابت بنده هیچ فلسفه نمی بینم و هیچ ربطی باین چیزی که مطرح مذاکره است نیست کدام

رئیس - آقای حاج میرزا علی محمد دولت آبادی

حاج میرزا علی محمد دولت آبادی - بنده در اصل صلاحیتش موافقت و معتقدم که بایستی مهر و علامتی روی قالیها گذارده شده و مخصوصاً به آقای اقبال السلطنه که میفرمایند ممکن است مهر را بر دارند تذکر می دهم که الان به ساعت های طلا و مطلا يك کافندی نصب شده است و در روی آن می نویسند مطلا است یا چوب و دیگر حالا اگر کسی این قطعه را کافند بر دارد و تقلب بتاجر یا کاسب کرده ما هم باید بطوری بکنیم که متاهمان از تعرض مصون باشد و معلوم باشد که این قالی یا ثابت است یا جوهری و بهتر این است که علامت داشته باشد ولی چیزی که هست این است که باین وسیله ممکن است از تیار يك چیزی گرفته بشود و بعقیده بنده خوب است روی همان مهر کلمه مجانی نوشته شود تا باین وسیله بر تیار تحمیلی نشود

رئیس - آقای حاج شیخ اسدالله

حاج شیخ اسدالله - بلی مخالفم

رئیس - آقای محمد هاشم میرزا

حسن کاشانی بطور موافقت

رئیس - بفرمائید

آقا میرزا سید حسن - خود

تیار راضی هستند باینکه قالیها مهر داشته باشد بجهت اینکه از طرف گنایانی از میر و بعضی سرحدات عثمانی يك قالیهای پست تر و بدتری تهیه و حمل شده و بنام قالی ایران بفروش میسانند و خود این مسئله اسباب نکت و شکست قالی ایران خواهد بود

در صورتی که قالیهای ایران علامت داشته باشد خیلی بهتر واز برای تجارت هم مقرون بصرفه است لذا بنده موافقت میکنم - آقای اقبال السلطان

رئیس - آقای حاج شیخ اسدالله

حاج شیخ اسدالله - بلی مخالفم

رئیس - آقای محمد هاشم میرزا

حسن کاشانی بطور موافقت

رئیس - بفرمائید

آقا میرزا سید حسن - خود

تیار راضی هستند باینکه قالیها مهر داشته باشد بجهت اینکه از طرف گنایانی از میر و بعضی سرحدات عثمانی يك قالیهای پست تر و بدتری تهیه و حمل شده و بنام قالی ایران بفروش میسانند و خود این مسئله اسباب نکت و شکست قالی ایران خواهد بود

مال التجاره از منسوجات یا غیر منسوجات که بایران یا جاهای دیگر حمل میشود دارای مهر و نشان است که ماحالاً بایتم و قالیهای خود را نشان بکار داریم ما می خواهیم از بافتن قالی جوهری در ایران جلوگیری کنیم اما در موقع صدور هلاکت داشته باشد و یک تعمیلی برتجار بکنیم هیچ لزومی ندارد و مربوط به مقصودی که در این جامطرح است نیست و بنده این مذاکرات را زائد می دانم ما در همه کارها تقلید از سایر ممالک نمیکنیم چه شده است که باید مال التجاره مان را نشان بگذاریم در صورتی که این کار در همه جای دنیا نکرده اند

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

(اجازه)

آقا سید یعقوب - بنده از آقای حاج شیخ اسدالله تعجب میکنم که توجه نفرموده اند ما این کار را می کنیم که در ممالک خارجه نتوانند رنگ غیر ثابت را بارتك ثابت مخلوط کنند که اسباب نكك تجارت ما و اسباب افتضاح نسبت بیک متاع نفیس میباشد از اینجا که میخواستیم صادراتمان آزاد باشد گفتیم آزاد باشد منتهی عقیده بنده این بود که برای مخارج دولت صدش گرفته شود ولی نباید این فلسفه را از دست بدهیم که در تمام تجارت خانها و کمپانی ها باید معلوم باشد قالیهای ایران کدام دارای رنگ جوهری است یا غیر جوهری این است که بنده پیشنهاد کرده ام دولت بتوسط سفرای خودش در تمام دول خارجه بتجارخانه ها معرفی کند آن قالی که دارای فلان مهر است جوهری است و آنکه دارای فلان مهر است ثابت است بنده نمی دانم بطور می شود کسی در این ماده ایراد کند و از فرمایش آقای دولت آبادی هم تعجب میکنیم که میفرمایند نوشته شود مجانی است آثار همان گمرک که صدش را می گیرند این مهر را میزنند دیگر چه زحمتی است برتجار ما نگفتم در داخله مهر نزنند که اسباب زحمت باشد در گمرک این مهر را میزنند و صدش را هم خواهند گرفت

رئیس - در این ماده مذاکرات کافی است یا خیر؟

(جمعی گفتند کافی است)

رئیس - پس رای می گیریم آقایانی که این ماده را تصویب می کنند قیام فرمایند

(همه قیام قیام نمودند)

رئیس - تصویب نشد حالا باید تکلیف ماده اول پیشنهاد آقای وحید الملک و فہیم الملک معلوم شود

(ماده اول پیشنهاد آقای وحید الملک بمضمون ذیل قرائت شد)

ورود رنگهای جوهر آئیننی بایران کما فی السابق بکلی ممنوع و اشخاصی که مرتکب فساداتی

این مواد ممنوعه شوند مورد سیاستی که در قانون گمرکی مقرر است خواهند بود

رئیس - آقای ارباب کیخسرو

(اجازه)

ارباب کیخسرو - این پیشنهادی که شده است بنده علت آنرا نمیی دانم چیست اداره گمرک تابعال دستوری داشته از ورود این نوع رنگها جلوگیری بکند و اگر قاجاقی بکشد آتش بزند هیچ چیز آن قانون را نسخ نکرده که الان ما یک چنین پیشنهادی را تصویب کنیم خوب است آقایان لزوم آن را توضیح بدهند و حیدر الملک - اجازه میفرمائید

رئیس - بفرمائید

وحید الملک - بنده بر عکس آقای ارباب این قید را خیلی لازم می دانم رنگهای غیر ثابت همان رنگهای آئیننی است مخصوصاً برای ممنوع بودن ورود رنگ جوهر بایران بنده این ماده را خیلی لازم میدانم و دیگر اینکه کلیه رنگ هائی که وارد میشود ممنوع نیست فقط باید از رنگ های خیلی بد و غیر ثابت که در خارجه ارزان فروخته میشود جلوگیری کرد ولی رنگ های ثابت که معروف به رنگهای الرازین است باید آزاد باشد ولی ورود رنگهای غیر ثابت یعنی آئیننی باید قذف شود و چنانچه عرض کردم مجلس شورای ملی یا باید عملیات بیست ساله گذشته دولت را تصویب کند یا تردید زیرا بیست و سه سال است ورود رنگ جوهر به ایران قذف است و دولت یک عملیاتی کرده است که قابل تحسین و تمجید بوده آقایان باید تصدیق کنند که رنگهای بد در این مملکت داخل نشود و این متاع نفیس را که از قدیم در ایران رواج داشته ضایع کنند

رئیس - آقای محمد هاشم میرزا

(اجازه)

محمد هاشم میرزا - بنده عرض میکنم اولاً قانون گمرک منحصر باین يك ماده نیست هر وقت قانون گمرک به مجلس آمد این ماده هم جزو آن خواهد بود اختصاص ندارد که الان ما بایتم باید این پیشنهادی را تصویب کنیم و مجازاتش چیست رای بدهیم بهتر این است اگر باید در این موضوع مذاکره شود يك مقدماتی برای ما تهیه کنند که ما بایتم تعرفه گمرکی چه چیز است و عملیات بیست و سه ساله دولت چیست و اساساً چون اطلاع نداریم همانطور که آقای ارباب فرمودند خوب است بماند تا قانون گمرکی بمجلس بیاید یا اقلاً به جلسه آئینه موکول شود

رئیس - این مسئله اصلی است که فرمایش را رای دادید فرمایش همان پیشنهاد آقای فہیم الملک و وحید الملک بود که رای

دادید در این صورت نمیشود اصلش را رجوع به تعرفه گمرکی کرد و فرمایش را رای داد اول باید قذف را رای بدهیم و بعد مجازات را و آنکه رای دادید راجع بمجازات بود حالا اگر اذهان حاضر نیست و آقایان مایلند مراجعه به کمیسیون شود تا در ثانی مواد را بطور خوبی پیشنهاد نمایند

(جمعی تصدیق کردند)

وزیر جنگ - اولاً بودجه وزارت جنگ را تقدیم میکنم تا بایا لایحه است راجع باعزام عده شاگرد برای تحصیل علوم نظام بخارجه یعنی بفرانسه تقدیم می شود و خواهش میکنم قرائت شود (آقای منتصر الملک بشرح آتی قرائت نمودند)

مجلس مقدس شورای ملی شانه ارکانه لزوم توجه مخصوص به اصلاحات قشونی محتاج بعرض و ذکر نیست و از همین نقطه نظر وزارت جنگ یکی از اصلاحاتی را که در نظر داشته است تهیه صاحب منصبان عالم کار آزموده است و برای نیل باین مقصود وزارت جنگ لازم میدانند یک عده صاحب منصب برای تکمیل تحصیلات نظامی در قشون مختلفه بیکی از ممالک اروپا اعزام کردند از طرف دولت در این باب اقدامات مفصلی بعمل آمده و حتی راجع بمیزان حقوق تحصیل در اروپا و مخارج مسافرت آنان نیز تحقیقاتی شده است پیشنهادی که از وزارت جنگ ذیلاً تقدیم میشود این است که فعلاً پنجاه و شش تحصیل و چهار نفر صاحب منصب ارشد که جمعاً شصت نفر میشوند برای تکمیل تحصیلات نظامی بفرانسه اعزام میشوند

سی نفر از این عده يك سال در آنجا مانده و بعد از تکمیل تحصیلات و دیدن عملیات نظامی و اداری بایران مراجعت خواهند نمود و سی نفر دیگر دو سال در فرانسه متوقف بوده مشغول تکمیل تحصیلات و عملیات نظامی خواهند بود مخارج پنجاه و شش نفر تحصیل برای هر نفری ده هزار و نهصد و پنجاه فرانك در سال بر آورده شده است که برای پنجاه و شش نفر شش صد و سیزده هزار و دویست فرانك در سال میشود

برای چهار نفر صاحب منصب ارشد از قرار هر نفری چهارده هزار و ششصد فرانك در سال و برای چهار نفر پنجاه و هشت هزار و چهار صد فرانك بر آورد شده است

جمع مخارج تحصیلات شصت نفر در يك سال ۶۷۱۶۰۰ فرانك است علاوه بر مبلغ فوق خرج مسافرت هر يك از شصت نفر از ایران تا فرانسه نفری سیصد تومان بر آورده شده است که جمعا سیزده هزار تومان میشود اعتباری که در سال آئینه تقاضا خواهد

شد عبارت از مخارج مراجعت سی نفری که يك سال باید بمانند و خرج تحصیلی سی نفر دوساله خواهد بود فعلاً بنا بر آنچه عرض شد ماده واحده ذیلاً تقدیم میشود و نمائی تصویب آن میشود

ماده واحده - مجلس شورای ملی تصویب می نماید که در هفده ساله ایت نیل ۱۳۰۱ بمبلغ ۶۷۱۶۰۰ فرانك مخارج تحصیل يك ساله شصت نفر تحصیل نظامی در اروپا بمبلغ ۱۸۰۰۰ تومان برای مخارج مسافرت عده مزبور بفرانسه وزارت جنگ اعتبار داده میشود

رئیس الوزراء - امضاء حسن مشیر الدوله

وزیر جنگ - و فرمانده کل قشون

امضاء رضا

رئیس - آقای سردار معظم کردستانی

(اجازه)

سردار معظم - چون دائماً در مجلس شورای ملی مذاکره میشود که خاد را باید تشویق و خائنین را باید مجازات داد بنده در این موع متعنت میدانم علی الوضیفة مختصری عرض کنم

دولت ایران که یکی از دولت های عظیم و همواره دارای قشون منظم بوده متأسفانه در این سنوات اخیر بواسطه بعضی بیش آمدها قشون ایران صورت بدی بخود گرفته بود و عملیات وزارت جنگ بکلی غیر منتظره بود

اما از آنجائی که فضل خداوندی همیشه همراه این آب و خاک است و بعد هر نوبدی بسی امیدهاست الحق و الانصاف در این يك ساله آن انتظاری که ما از يك وزیر جنگ ایرانی داشتیم که دارای يك صفاتی باشد و برای این مملکت کار بکند از شخص آقای سردار سیه دیدیم بنده از طرف خودم لازم میدانم قدر دانسی از زحمات ایشان کرده باشم زیرا برای ایران وزیر جنگی لازم است که ایرانیت و اسلامیت و شجاعت و تهور داشته باشد و اقدامات او معل ثابت شده باشد و در این مدت چهارده ماهه دیدیم آقای سردار سیه عملاً نشان دادند که ایرانی لایق است و بایه قشون ما را الله والحمد لله باین مقامات عالی رسانیدند و امیدوارم من بعد هم روتزاید باشد خصوصاً برای قلع و قمع اشاری که در گوشه و زوایای مملکت بودند و در اغلب مواقع دولت های وقت و مجلس و بلکه کلیه اهالی را در زحمت واضطرار نگاه میداشتند و بحمد الله تعالی می بینیم قشون نیرومند ایران بواسطه توجهات يك نفر وزیر لایق روز بروز در تزیاید و مملکت رو به امنیت و آسایش میرود و امشب هم آقای وزیر جنگ بودجه وزارت جنگ را

بمجلس شورای ملی تقدیم میدارند حقاً يك شب تاریخی و يك شب پرافتخاری است و در این موقع بنده متعنت میدانم از شخص آقای رئیس الوزراء تشکر نموده و عرض کنم این فصل تقدیم بودجه کل مملکت هم بمجلس شورای ملی برفصول دوره برجسته و شمعش زندگانی ایشان افزوده شد و امیدوار هستم پایه قشون ایران با بودن بنین دولتی منظم تر و بهتر شده و و بترقی بنگاه برود و امیدواریم با خواست خداوندی در ظل عنایت سلطان محبوب ما و با توجه يك چنین رئیس الوزراء محترمی که طرف اعتنا تمام نمایند گان بلکه طرف اعتماد تمام ملت هستند امنیت و عدالت سرتاسر مملکت را فرا گیرد تا کلیه افراد و احاد این کشور در مهد امان و آزادی و در بستر مسرت و خوشوقتی براحته آسایش کنند در خانه و در پاریان هریاض خود توجه شخص اول و وزیر جنگ را به تکمیل انتظام صفا آذربایجان جلب میکنم و عرض می کنم چون خطه مزبور همسایه شمالی کردستان و يك قسمت از فکر و خیال ما مغرور و متوجه بآن سامان است و امیدواریم که با فضل خداوندی و تالیید سبحانی در این دوره چهارم مجلس شورای ملی به اصلاح و انتظام آن حدود موفق شده و تمام آقایانی که در این مجلس شرف حضور بهم رسانیده اند بانجام وظائف مهمی که عهده دار آن هستند موفق شوند

رئیس - آقای وحید الملک

(اجازه)

وحید الملک - عرضی ندارم رئیس - آقای حاج میرزا علی محمد دولت آبادی

(اجازه)

حاج میرزا علی محمد - بنده يك سؤالی داشتم و آن این است که می خواستم بفهمم این عده را که بار و بار میفرستند اینها را در يك فن یا دو فن از آن فنون نظامی تربیت خواهند نمود یا تمام فنون نظامی را تحصیل خواهند نمود

آیا ممکن است این تقسیماتی را که نموده اند بیان نمایند

رئیس - اینها مسائلی است که باید در کمیسیون مطرح شود

جلسه آئین شب چهارشنبه نوزدهم نور دستور اولاً مسئله قالی جوهری و بعد راجع بمستمریات و شهریه ها

وزیر عدلیه - بنده در جلسه گذشته تقاضا کرده بودم که برای جلسه امشب بودجه وزارت عدلیه را جزو دستور بگذارند امشب که وقت نشد تقاضا میکنم برای جلسه آئین جزو دستور شود

رئیس - چون رابورتنی راجع به بودجه عدلیه ضمیمه کرده بودند آن ضمیمه

هنوز طبع نشده بود امشب از طبع خارج شده است در هر صورت در جلسه آئین بعد از مسئله قالی جوهری بودجه وزارت عدلیه جزو دستور خواهد بود

(مجلس شش ساعت و نیم از شب)

رئیس مجلس - متعنت ختم شد

رئیس مجلس - متعنت ختم شد

جلسه نوزدهم

صورت مشروح مجلس یوم پنجشنبه یازدهم برج جوزا ۱۳۰۱ مطابق چهارم شوال ۱۳۴۰

(مجلس تقریباً ۳ ساعت قبل از ظهر بریاست آقای مؤتمن الملک تشکیل گردید صورت مجلس لایله هفدهم نور را آقای منتصر الملک قرائت نمودند)

رئیس - نسبت بصورت مجلس ایرادی نیست ؟

(بعضی گفتند خیر)

رئیس - صورت جلسه تصویب شد دستور امروز چنانچه چند روز قبل اعلان شده است لایحه راجع بمستمریات اعضاء ادارات دولت و معیت های شوری است ولی مطلب دیگری هست که بواسطه فوریتش باید به عرض آقایان برسد و آن این است که در چندی قبل بنا بود قوانین طرف کردستان اعزام شود و برای اعزام این قوا وجهی لازم بود نظر باینکه جزو معاملات عادی دولت است بابانك مذاکره کرده بودند وجهی بطور مساعد داده شود و از عایدات گمرکی بچهار قسط مسترد شود بانك گفته بوده است هر چند این مسئله جزو معاملات عادی دولت است

ولی بالفعل چون هیئت دولتی نیست وجه داده نمی شود مگر اینکه از طرف مجلس اجازه داده شود و رئیس مجلس هم امضا کند این است که لازم دانستم بعرض آقایان برسانم در صورتیکه تصویب بفرمایند وزارت مالیه يك کروار از بانك شاهنشاهی استقراضی کند یعنی مساعد بکند و از وجه گمرک به چهار قسط مسترد شود و تنزیل وجه هم بر حسب معمول صدی نه است

آقای فہیم الملک

(اجازه)

فہیم الملک - این مسئله چیز تازهی نیست معمول هم بوده است زیرا بیشتر عایدات دولت حاضر و مرتب نبوده و در آخر هر ماه مرتباً نمی رسد در یک قسمت سال کمتر و در يك قسمت زیاد تر است و وزارت مالیه هم با بانك حساب جاری دارد و يك وجهی از بانك بعنوان مساعد می گیرد و مجلهائی برای تمديد آن معین می کنند و ربح آن هم صد نه است نهایت چون فعلاً هیئت دولت نیست يك قدری کار مشکل شده است اگر هیئت دولتی بود وزارت مالیه می توانست این معامله را مستقیماً بکند حالا يك کروار تومان از